

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KČJ/LB	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Lingvistická bohemistika		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	24.05.2024 19:33

Pracoviště / Zkratka	KČJ / LB			Akademický rok	2023/2024
Název	Lingvistická bohemistika			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 3 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 1 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / 30	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Ano			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S/N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem kurzu je uvedení posluchačů do základů filologické práce a do zmíněného oboru, seznámení je se základní literaturou a problematikou oboru. Kurz přináší základní charakteristiku českého národního jazyka (typologickou, stratifikační, strukturní, jazykovědnou), přibližuje jeho vznik a základní vývojové etapy, prezentuje teorii spisovného jazyka, seznamuje s vývojem a významnými osobnostmi jazykovědné bohemistiky.

Požadavky na studenta

Zvládnutí probrané látky (úspěšné napsání testu), aktivní účast v diskusi a přednesení referátu.

Obsah

1. Místo češtiny mezi ostatními jazyky
2. Čeština a její charakteristické rysy; jazyk a národ
3. Vymezení českého národního jazyka; čeština ve světě
4. Stratifikace českého národního jazyka, česká jazyková situace
5. Dialekty a interdialekty
6. Pražský lingvistický kroužek - osobnosti a jejich přínos
7. Teorie spisovného jazyka, vývojové tendence spisovné češtiny
8. Kapitoly z vývoje lingvistické bohemistiky
9. Teorie jazykové kultury, koncept minimální intervence
10. Čeština a komunikace, komunikace psaná a mluvená
11. Evropská jazyková politika, čeština v evropském kontextu
12. Význačné osobnosti lingvistické bohemistiky a jejich dílo
13. Bohemistické instituce, periodika LB; zápočtový test

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc. (100%)
- **Přednášející:** Doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc. (100%), PhDr. Eva Pasáčková, CSc. (100%), Mgr. Růžena Písková, Ph.D. (100%), Mgr. Martina Spěváčková, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** Doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc. (100%), PhDr. Eva Pasáčková, CSc. (100%), Mgr. Růžena Písková, Ph.D. (100%), Mgr. Martina Spěváčková, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Doporučená:** Osolsobě, K. *Česká morfologie a korpus*.
- **Doporučená:** Daneš, František. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha : Academia, 1997. ISBN 80-200-0617-6.
- **Doporučená:** Sgall, Petr; Hronek, Jiří. *Čeština bez příkras*. Praha, 1994.
- **Doporučená:** Čmejkrůvá, Světlá. *Čeština, jak ji znáte i neznáte*. Praha : Academia, 1996. ISBN 80-200-0589-7.
- **Doporučená:** Svobodová, Jana. *Čeština na rozcestí*. Ostrava, 2014.
- **Doporučená:** Svobodová, J. *Čeština na rozcestí*.
- **Doporučená:** Čermák, František. *Jazyk a jazykověda : (Přehled)*. 1. vyd. Praha : Pražská imaginace, 1994. ISBN 80-7110-149-4.
- **Doporučená:** Pleskalová Jana a kol. *Kapitoly z dějin české jazykové vědy a bohemistiky*. Praha, 2007.
- **Doporučená:** Cvrček, Václav a kol. *Mluvnice současné češtiny*. Praha, 2010.
- **Doporučená:** Panevová, J. *Mluvnice současné češtiny 2..*
- **Doporučená:** Štícha, František. *Možnosti a meze české gramatiky*. Praha : Academia, 2006. ISBN 80-200-1463-2.
- **Doporučená:** Karlík, Petr.; Nekula, Marek.; Pleskalová, Jana. *Nový encyklopedický slovník češtiny*. 2016. ISBN 978-80-7422-480-5.
- **Doporučená:** Uličný, O. *Preliminaria k moderní mluvnici češtiny*.
- **Doporučená:** Grepl, Miroslav.; Karlík, Petr.; Nekula, Marek.; Rusínová, Zdenka. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-980-5.
- **Doporučená:** Cvrček, Václav. *Regulace jazyka a koncept minimální intervence*. Praha, 2009.
- **Doporučená:** Bednaříková, Božena. *Slovo a jeho struktura*.
- **Doporučená:** Brabcová, Radoslava; Martincová, Olga. *Současný český jazyk : Slovník lingvistické terminologie : Určeno pro posl. fak. pedagog. a filozof.*. 1. vyd. Praha : SPN, 1989. ISBN 80-7066-061-9.
- **Doporučená:** Havránek, Bohuslav. *Spisovná čeština a jazyková kultura*. v Praze : Melantrich, 1932.
- **Doporučená:** *Spisovná čeština a jazyková kultura 1993 : sborník z olomoucké konference 23.- 27.8.1993. I.* Praha : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 1995. ISBN 80-85899-02-7.
- **Doporučená:** Jedlička, Alois. *Spisovný jazyk v současné komunikaci*. Praha : Univerzita Karlova, 1978.
- **Doporučená:** Havránek, Bohuslav. *Studie o spisovném jazyce*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Československé akademie věd, 1963.
- **Doporučená:** Cvrček, Václav. *Teorie jazykové kultury po roce 1945*. Praha, 2006.
- **Doporučená:** Uličný, Oldřich. *Úvahy o české morfologii*.
- **Doporučená:** Hrbáček, Josef. *Úvod do studia českého jazyka : Určeno pro posl. fak. filozof.*. 2., přeprac. vyd. Praha : SPN, 1986.
- **Doporučená:** Černý, Jiří. *Úvod do studia jazyka*. Olomouc : Rubico, 1998. ISBN 80-85839-24-5.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava prezentace (referátu) [3-8]	10
Příprava na souhrnný test [6-30]	10
Kontaktní výuka	20
Příprava na zkoušku [10-60]	30
Projekt týmový [20-60 / počet studentů]	10

Hodnotící metody**Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:**

Písemná zkouška,
Test,
Individuální prezentace,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Písemná zkouška,
Test,
Individuální prezentace,

Předpoklady**Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:**

popsat jazykové roviny
popsat rozvrstvení národního jazyka
charakterizovat spisovný a nespisovný jazyk

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

rozlišit jazykové prostředky spisovné a nespisovné na jednotlivých jazykových rovinách
užívat české lingvistické pojmosloví

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s diskusí,
Seminární výuka (diskusní metody),
Samostatná práce studentů,
Prezentace práce studentů,
Diskuse,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s demonstrací,
Seminární výuka (diskusní metody),
Samostatná práce studentů,
Prezentace práce studentů,
Řešení problémů,

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška založená na výkladu,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

student dokáže zařadit češtinu do kontextu ostatních jazyků (na základě její typologie aj.) a popsat její základní relevantní rysy, umí odlišit jazykové prostředky jak na ose spisovnost - nespisovnost, tak v rámci spisovné češtiny (knižnost/archaičnost - neutrálnost - hovorovost), chápe jejich roli v komunikaci, adekvátně interpretuje roli jednotlivých variet českého národního jazyka, orientuje se v české jazykové situaci i v otázkách jazykové kultury, rozumí základním zákonitostem jazykového vývoje, umí pojednat o základních vývojových trendech v lingvistické bohemistice i prezentovat dílo klíčových osobností naší bohemistiky, zvládá základy filologické práce (zásady bibliografické citace aj.), má přehled o vybraných významných bohemistických dílech i o bazových etapách vývoje českého jazyka
popsat základní rysy češtiny jak po jednotlivých jazykových rovinách, tak z hlediska typologického

charakterizovat českou jazykovou situaci

definovat specifika komunikace psané a mluvené a komunikace vůbec

zařadit češtinu do kontextu slovanských jazyků

vysvětlit užití a roli strukturních i nestrukturních variet českého jazyka i základních pojmů teorie jazykové kultury (norma, úzus, kodifikace)

charakterizovat podstatu a význam Pražského lingvistického kroužku i přínos jeho představitelů

popsat zásady evropské jazykové politiky (včetně otázky popisů úrovně češtiny a Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)

prezentovat obsah a charakterizovat zaměření vybraných základních děl lingvistické bohemistiky, významná periodika i instituce

vysvětlit základy filologické práce

popsat základní etapy vývoje českého jazyka

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

identifikovat konkrétní varietu českého národního jazyka v konkrétním komunikátu

obhájit názor na adekvátnost zařazení určitého útvaru češtiny v konkrétní komunikační situaci

na odborné úrovni diskutovat o významných otázkách lingvistické bohemistiky (např. role úzu při kodifikaci prestižní variety českého národního jazyka)

zpracovat odborný referát na zadané téma lingvistické bohemistiky

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Český jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	18	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Český jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	19	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Český jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	17	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Český jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	16	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Kombinovaná	Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	16	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	14	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	15	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Kombinovaná	Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	14	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	15	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS
Specializace v pedagogice	Bakalářský	Prezenční	Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání	1	1	2023	Blok 2 - Fundament - povinně volitelné	B	1	ZS